

Suomen luonnonsuojeluliitto

Saimaannorppa ja katiskakalastus

Kaarina Tiainen, saimaannorppa-asiantuntija & **Hanne Kosonen**, hankekoordinaattori
Suomen luonnonsuojeluliitto, Yhteinen saimaannorppamme LIFE -hanke

SAIMAANNORPPA JA KALASTUS

Suomen luonnonsuojeluliitto

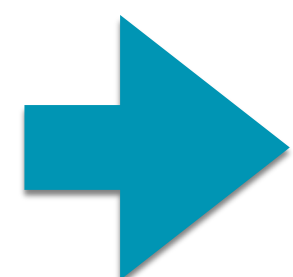
SAIMAANNORPPA

- erittäin uhanalainen norpan alalaji
 - kanta noin 430–440 yksilöä (v. 2022)
 - lisääntymiskykyisiä naaraita vain noin 110 yksilöä
- sukukypsä keskimäärin 4–6-vuotiaana
- naaras synnyttää kerralla yhden kuutin

SAIMAANNORPPA

- kanta pirstoutunut eri puolille sokkeloista Saimaata
- kotipaikkauskollinen
 - pesii vuosittain samoilla alueilla

geneettinen monimuotoisuus vähenee, sukusiittoisuus

- nuoret norpat liikkuvat pitkiäkin matkoja

Saimaa, lähes kokonaan norpan elinalue

Norpan keskeisin elin- ja lisääntymisalue

SAIMAANNORPPA

RAVINTO

- parvissa liikkuvat pienet kalat kuten muikku, särki, ahven, kiiski ja kuore
- syö n. 1 000 kg vuodessa
- nielee kalat kokonaisina, ei pureskele

SAIMAANNORPPA

KALANPYYDYSKUOLLEISUUS

- yksi merkittävimmistä uhkista
- norpat jäävät kiinni etenkin verkkoihin ja tukehtuvat hitaasti
- keväiset verkkokalastusrajoitukset norppien pesintäalueilla 15.4.–30.6.
 - muikkuverkkojen osalta 15.4.–20.6., vaikka muikkuverkotkin norpille vaarallisia
 - ajallinen ja alueellinen riittämättömyys

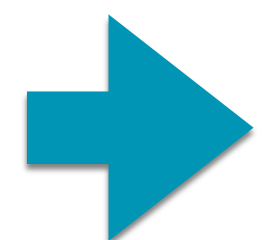
NORPPATURVALLISEN KALASTUKSEN EDISTÄMINEN

Suomen luonnonsuojeluliitto

LUONNONSUOJELULIITON TAVOITTEET

- **Kalanpyydyskuolemien lopettaminen ja kannan levittäytyminen takaisin entisille elinalueilleen kaikkialle Saimaalle**
 - vaarallisten pyydystyyppien kieltä ympärivuotisesti koko levinneisyysalueella
 - norppaturvallisten pyydysten kehittelyn ja käyttöönoton tukeminen
 - tiedotuksen lisääminen, kalastuksenvalvonnan tehostaminen ja rangaistusten tiukentaminen
- **Lisäksi:** lumisten talvien turvaaminen, pesimä- ja karvanvaihtorauhan suominen, kannan kasvutavoitteen nosto vähintään 5–6 prosenttiin

Kannan moninkertaistaminen nykyisestä

norppia on arvioitu alun perin eläneen Saimaalla tuhansia

EU:n luontodirektiivi: tavoitteena suotuisan suojelun taso

Suomen luonnonsuojeluliitto

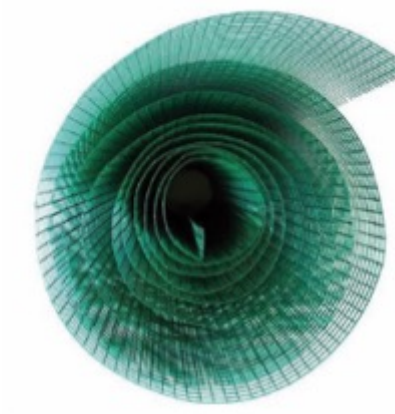
SAIMAA-KATISKA

- ammattikalastaja Markku Kettusen vanhan katiskamallin perusteella kehittäminen
- Juha Taskisen ja Kari "Hissu" Hietalahden Hyvä katiska –kampanja
 - [YouTube-video](#)
- Saimaa-katiskan hyödyt
 - norppaturvallinen
 - helppo kalojen vapauttaminen
 - kevyt ja vaivaton käsitellä
 - edullinen
 - mahdollinen rakentaa itse
 - auttaa suojelemaan Saimaan uhanalaisia lohikaloja

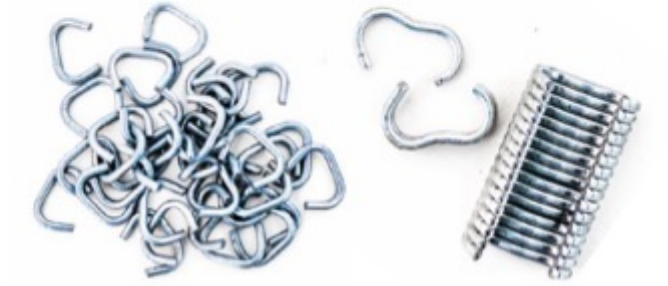
SAIMAA-KATISKAN TARVIKKEET JA TYÖKALUT

- Työkalut löytyvät useimmista rautakaupoista
- Verkko ja sinkilät tilattava
- Luonnonsuojeluliiton talkoissa työkalut paikan päällä, katiskapalat valmiiksi leikattuina
- Katiskanrakennusohjeet:
sll.fi/saimaa-katiska

**PVC-
MUOVIPINNOITETTUA
VERKKOJA (3 metriä)**

Cavatorta Esaplax
Light Mesh;
verkon leveys 1 m;
silmäkoko 19 mm

**C-LENKKEJÄ
(noin 300 kpl)
+muutama isompi sinkilä**

kulkevat myös nimillä
kiinnitys-, aita-, verkko-
tai katiskasinkilät;
katiskahakanen, yms.

SINKILÄPIHDIT
kulkevat myös
mm. nimillä
katiska-,
aitasinkilä-,
aita- tai
rengaspihdit

SIVULEIKKURIT
verkon
leikkaamiseen

(VOIMAPIHDIT)
tarvittaessa
sinkilöiden
katkaisemiseen

"MUSTEKALOJA" (2 kpl)
yksi normaalinkokoinen
kalastusluukkuun;
yksi pienempi
lintuluukkuun

**KÖYTTÄ
(reilun metrin pätkä)**
nostonarua varten

Suomen luonnonsuojeluliitto

KATISKATALKOOT

Osakaskunnat

Koululaisryhmät

Kuvat: Hanne Kosonen

Yleisö

Muut ryhmät

KATISKATAPAHTUMAT

VAIHDA VERKOT KATISKAAN -TAPAHTUMAT

- vapaa-ajan kalastajille maksutta jaossa norppaturvallisista Saimaa-katiskoja
- vastineeksi lupaus pidättäytyä verkkokalastuksesta Saimaalla
- Lappeenrannassa 18.6.2022

KATISKAESITTELYT YLEISÖTILAISUUKSISSA

- katiskanrakennusdemo
- tietoa norppaturvallisesta kalastuksesta
- norppaturvallinen rysä

Suomen luonnonsuojeluliitto

Vaihda verkot katiskaan,
Lappeenranta, 18.6.2022

Kuva: Hanne Kosonen

Puumala, 2.7.2022

Kuva: Kaarina Tiainen

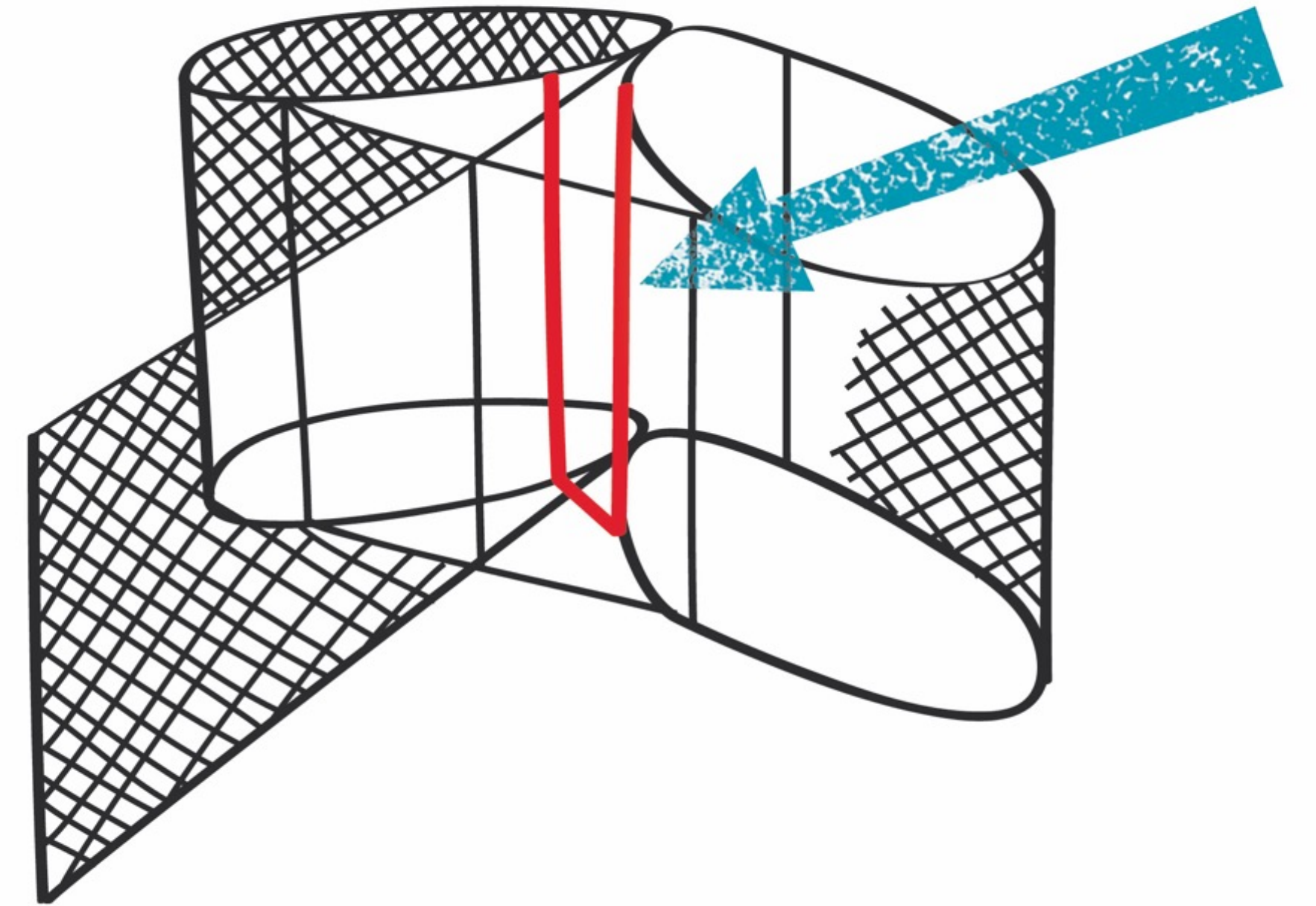
KATISKA- KALASTUS

Suomen luonnonsuojeluliitto

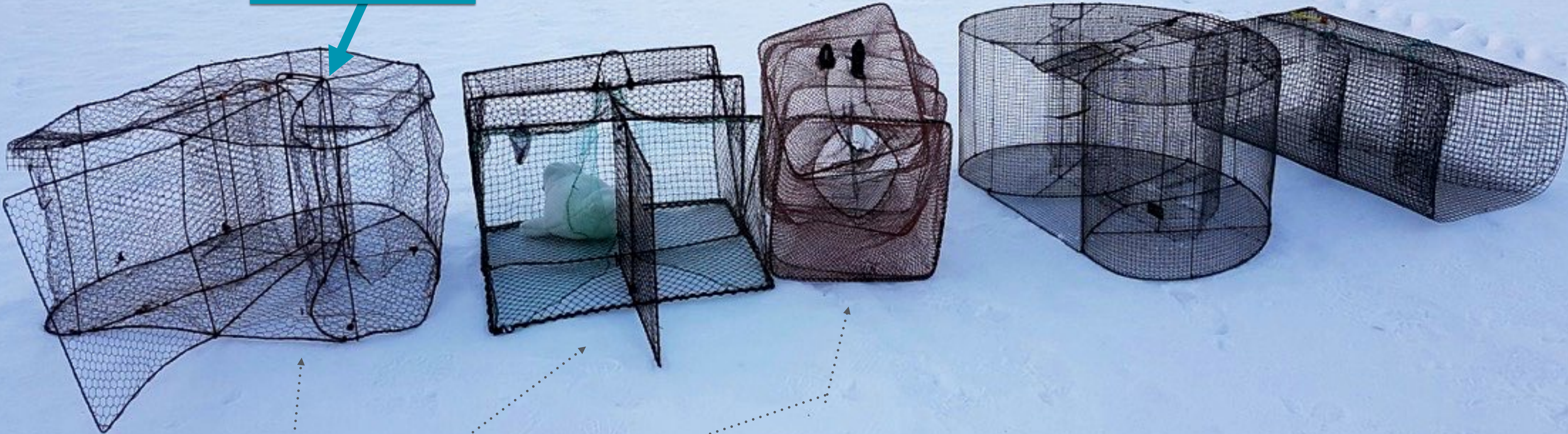
KATISKAN NORPPATURVALLISUUS

- Saimaannorpan keskeisillä elinalueilla **kiellettyä kalastaa katiskalla, jonka nielu on leveydeltään tai levitettynä yli 15 cm**
- Leveä- ja löysänieluisen katiskan muuttaminen norppaturvalliseksi ja asetuksenmukaiseksi esim. harjateräksestä taivutetulla nielurajoittimella tai poikittaisilla nippusiteillä
- Kalastusrajoitusalue:
kalastusrajoitus.fi

NIELURAJOITIN

Kuva: Juha Taskinen

LÖYSÄ- JA LEVEÄNIELUISET KATISKAT

- nielu pääsee leviämään yli 15 cm
- vaarallisia norpille

LUPA-ASIAT JA MERKINNÄT KUNTOON

- Katiskakalastukseen tarvitaan **erillinen kalastuslupa kalaveden omistajalta**
- **Valtion kalastonhoitomaksu** pitää olla suoritettuna 18–64-vuotiailta
- Katiska on kalastuslain nojalla **merkittävä selkeästi**
- Katiska on aina **varustettava nimellä ja yhteystiedoilla**

Maksun voit hoitaa
esimerkiksi
Eräluvat.fi-palvelussa
tai R-kioskilla.

Suomen luonnonsuojeluliitto

MITEN KATISKALLA KALASTETAAN

- Katiska on asetettava veteen niin, että se peittyi kokonaan
- Pinnan yläpuolelle jäänyt osa nielusta on suljettava
- Kaloja voi yrittää houkuttaa katiskaan havuilla tai syöteillä
- Saalisvarmuutta voi parantaa useamman katiskan sarjalla eli jatalla
- Sulje katiskan nielu, kun katiska on maalla

Suomen luonnonsuojeluliitto

Kuva: Juha Taskinen

MITÄ KATISKALLA KALASTETAAN

- **AHVENTA JA SÄRKIKALOJA** tavoittaa rantavesistä pohjakasvillisuuden seasta ja karikoiden reunoista
- **HAUKEA** voi pyytää katiskalla mm. ruovikoiden reunoilta
- **MADETTA** katiskalla saa kutuaikana talvella perinteisiltä kutupaikoilta

Suomen luonnonsuojeluliitto

EETTINEN KATISKAKALASTUS

- Katiska on hyvä kokea vähintään kerran päivässä
- Alamittaiset kalat on aina päästettävä takaisin veteen
- Otathan kalaa vain sen verran kuin kerralla syöt
- Saalis on käsiteltävä asianmukaisesti (tainnutus, verestys, perkaus, huuhtelu, jäähdytys)
- Eläinsuojelulaki koskee myös kaloja!

Suomen luonnonsuojeluliitto

Norppa on yrittänyt tunkeutua
katiskaan, mutta turvalanka
on estänyt pääsyn.

Kalanpäät ovat maistuneet
norpalle katiskaverkon läpi.

Our Saimaa seal LIFE -hanke (LIFE19 NAT/FI/000832)

Esitys on toteutettu Yhteinen saimaannorppamme LIFE –hankkeessa, joka on saanut rahoitusta Euroopan unionin LIFE-ohjelmasta.

Aineiston sisältö heijastelee sen tekijöiden näkemyksiä, eikä Euroopan komissio tai CINEA ole vastuussa aineiston sisältämien tietojen käytöstä.

